

Sant Pere de Perafita

Perafita

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Plaça de l'Església, 12. Nucli urbà de Perafita. Perafita.

Coordenades:

Latitud: 42.04211
Longitud: 2.10649
UTM Est (X): 426050
UTM Nord (Y): 4654838

Classificació

Número de fitxa 08160 - 1
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Barroc
Segle XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Normes Subsidiàries de Perafita. 1991.
Número inventari Sí, IPA. 23.291
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic. c. Santa Maria, 1. 08500. Vic
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dt., 10/06/2008 - 02:00

Descripció

L'església de Sant Pere es troba situada al nucli urbà de Perafita. Es tracta d'un edifici de grans dimensions de planta rectangular d'una sola nau de 40 x 25 metres, amb capelles laterals que es comuniquen entre si, capçada a llevant per un presbiteri i campanar octogonal situat a l'esquerra del presbiteri. L'edifici presenta teulada de doble vessant amb aigües a les façanes laterals i està construït amb murs de maçoneria de pedra irregular amb cantonades diferenciades de carreus de majors dimensions. Algunes façanes presenten restes d'arrebossat.

La façana principal, orientada a l'oest, és d'estil barroc i presenta una forma curvilínia coronada amb pilones de pedra rematades amb una bola. Presenta un portal principal d'arc rebaixat emmarcat amb brancals i coronament de pedra motllurada al qual s'accedeix a partir de tres graons de pedra. A un nivell superior i situades als extrems de la façana, s'obren dues finestres emmarcades amb pedra bisellada i coronament d'arc rebaixat. Sobre el portal s'observa una gran arcada a mode d'arc de descàrrega i enmig hi ha un creu adossada on hi ha representat un Crismó, i la inscripció SANTA M---N 1943. Més amunt hi ha una obertura de rosetó, emmarcat amb pedra motllurada, que combina trams curvilinis i rectes. Encara més amunt, seguint la vertical, s'obre un òcul de dimensions més petites emmarcat amb pedra bisellada.

La façana sud es troba parcialment arrebossada. Presenta un portal d'accés a l'extrem esquerra de la façana emmarcat amb brancals i arc rebaixat de pedra motllurada. A l'extrem dret de la façana hi ha dues finestres alineades verticalment. La inferior emmarcada amb brancals i llinda d'ample bisellat i la superior emmarcada amb monòlits de pedra bisellada.

La façana est presenta dues finestres emmarcades amb monòlits de pedra, alineades verticalment situades a l'extrem dret.

La façana nord presenta, sobre el cos sobresortint de les capelles, quatre caps de contrafort entremig dels quals s'obren quatre obertures. Més amunt, sota teulada, s'obren quatre petits òculs.

Història

La primera notícia que es té del lloc de Perafita data de l'any 909, quan es cita l'indret com a límit de la parròquia d'Olost. L'església de Sant Pere no apareix documentada, però, fins l'any 1074, en un testament dels senyors de Lluçà. L'any 1121 es documenta per primera vegada la parroquialitat de l'església de Sant Pere tot i que és probable que ja ho fos des de molt abans. El 1098 el bisbe de Vic, Berenguer Sunifred de Lluçà, havia cedit al monestir de Sant Joan de les Abadesses la dominicatura que tenia a Perafita, amb la casa que havia bastit prop de Sant Pere. La població i el terme pertanyien a la demarcació del castell de Lluçà i la part de la parròquia no integrada municipalment era de la demarcació de Sant Boi de Lluçanès, possessió tradicional de la mitra de Vic. Malgrat tenir el terme dividit en dos dominis prou potents, la parròquia conservar la seva independència, sense formar part del col·lectiu d'esglésies vinculades al monestir de Lluçà, ni lligar-se a la parròquia de Sant Boi, que en aquest segle ja era una parròquia important. Aquest temple, que possiblement existia molt temps abans d'aparèixer documentat, fou refet en major o menor grau durant el segle XII; aquestes obres es dedueixen a partir de la presència en l'església parroquial actual d'un timpà romànic procedent de l'anterior església parroquial que sembla construït del segle XII.

Ja en el segle XIII hi havia en la sagrera de la parroquial un petit nucli de cases, origen de l'actual poble de Perafita.

Durant el segle XVI calgué construir un nou campanar, degut al deteriorament del campanar romànic, obra que fou encarregada a un mestre d'obres de Vic i en la qual col·laboraren econòmicament els pagesos del terme parroquial.

En la segona meitat del segle XVIII un nou temple fou edificat per a substituir la vella església romànica, petita i segurament afectada pels anys. De l'església romànica sols en sobrevisqué l'esmentat timpà. El nou edifici, construït en estil barroc, no fou acabat fins a l'últim detall, quedant per polir la façana i el campanar. Un segle més tard, a 1863, es presentà un projecte -obra de l'arquitecte Elies Rogent- que pretenia acabar la

façana, canviar el coronament del campanar, construir una capella del Santíssim Sagrament, i posar una pica baptismal nova. Aquest projecte, malgrat haver estat aprovat pel bisbat i pel govern estatal, i estar les obres adjudicades per subhasta pública, l'any 1864, no es portà a terme.

L'any 1885 es començà a parlar de canviar la ubicació del cementiri, situat davant de l'església, ja que es trobava al mig del poble i no reunia massa bones condicions. L'any 1886 s'inhumà i se'n construí un de nou fora de la població; en el lloc de l'antic cementiri es construí la placeta i l'escalinata d'accés a la parroquial, i s'arranjaren els voltants. El tema de la façana es reprengué l'any 1889, durant una visita pastoral, però tampoc en aquesta ocasió es realitzaren les obres.

Durant la Guerra Civil espanyola el temple fou saquejat; van desaparèixer nombroses imatges i ornaments, entre ells un magnífic retaule barroc que ocupava tot el fons del presbiteri. Acabada la guerra, la reparació no es feu esperar, i a 1941, amb l'església ja rehabilitada, el bisbe Joan Perelló beneí i consagrà l'ara de l'altar major, que fou de nou consagrat l'any 1965. Ens els anys noranta es varen realitzar obres importants en l'església parroquial; es va refer la teulada, es va pintar la nau, es posà calefacció, etc. Entre els anys 1991-1993 Joaquim Busquets va executar una notable decoració del presbiteri

Bibliografia

AADD (1984). Catalunya Romànica. Osona. Volum II. Enciclopèdia Catalana, S.A.

BURON, Vicenç (1977). Esglésies romàniques catalanes. Guia. Artestudi Edicions.

FONT, Dani (1992). Resum històric de les parròquies de l'arxiprestat del Lluçanès. (inèdit).

GAVÍN, Josep M (1984). Inventari d'esglésies. Osona. Volum 15. Arxiu. Gavín.

Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Perafita. Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya. 1984.

